

**APOŠTOLSKÝ LIST SVÄTÉHO OTCA
Z BOŽEJ PROZRETELNOSTI
PÁPEŽA PAVLA VI.**

ANTIQUAE NOBILITATIS

Ctihodným spolubratom
v biskupskej hodnosti
milovanému duchovenstvu
a veriacemu ľudu Československa
na 1100. výročie smrti sv. Cyrila
apoštola jeho národov

Vydala: Typis polyglottis Vaticanis, 1969

CTIHODNÍ BRATIA A MILOVANÍ SYNOVIA,
POZDRAV A APOŠTOLSKÉ POŽEHNANIE!

ÚVOD

Pripomínať si s nadšením staroslávne vznešené činy vlastných národov a s pozornosťou oživovať deje minulosti i význačné udalosti zaznačené v dejinách, je posvätným záväzkom, ktorý vy, ctihodní bratia a milovaní synovia, plňte s chváľtebnou ochotou. V r. 1963 sa iba zjavnejšie zvýraznilo, čo ste v minulosti už častejšie konali. Vtedy totiž bolo 1100 rokov, čo slovanskí apoštoli sv. Cyril a Metod prišli na Veľkú Moravu ohlasovať evanjelium. Najmä vo vašej vlasti, ale aj v zahraničí, kde bývajú vaši krajanovia, konali sa oslavy, usporiadali sa veľké zhromaždenia, zrodili sa a dozreli podujatia, ktoré zanechali milú nehynúcu spomienku a trvalo prinášajú nemalý úžitok. Medziiným pri tej príležitosti prišli do Večného mesta zástupy zbožných pútnikov, akoby nasledovali príklad oboch svätých bratov. Potešili sme sa, keď sme ich mohli s otcovskou láskavosťou prijať, najprv Čechov¹, potom Slovákov, ktorí vo veľkom počte z tej istej pohnútky sa vydali na cestu do Ríma². To výročie sme akoby korunovali, keď sme počas slávnostnej bohoslužby a za účasti veľa Otcov II. Vatikánskeho koncilu odovzdali bazilike sv. Klementa vtedy objavené telesné pozostatky sv. Cyrila³. K tejže príležitosti náš predchodca slávnej pamäti Ján XXIII. bol poslal slovanským národom apoštolský list začínajúci sa slovami Magnifici eventus, v ktorom jasne vyložil aj dnes časovú náuku a ponaučenia sv. Cyrila a Metoda a vrúcne povzbudzoval k práci za zjednotenie kresťanov⁴. Potom prijal zástupcov viacerých slovanských národov a požehnal základný kameň Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda, určeného pre kandidátov na kňazstvo a za stredisko náboženskej a kultúrnej činnosti⁵. Na trvalú pamiatku tohto jubilea Česi okrášlili oltár sv. Václava v patriarchálnej bazilike sv. Petra mozaikovými obrazmi, ktoré žiarivými farbami znázorňujú dvoch svätých bratov. Okolnosti a cieľ listu

Teraz sa blíži 1100. výročie dňa, v ktorom sv. Cyril, tu v Ríme, odišiel z pozemského vyhnanstva po odmenu do večného života. S radosťou využívame takú príležitosť a posielame vám tento Naš list, ktorým chceme postaviť svätých dvoch bratov na vyvýšené miesto sťa horiace fakle a poctou, ktorú im My vzdávame, máme v úmysle povzbudiť k primeranej oslave tohto výročia aj vás, bratia, a vašich spoluobčanov, zaiste ochotných k vám sa pridružiť, ako aj ostatné slovanské národy, nadchnuté vašim príkladom.

Myslíme, že načim hovoriť v prvom rade o sv. Cyrilovi, o hlavných udalostiach jeho života, o jeho duchovných vlastnostiach, o jeho príkladoch a radách, čo zanechal dedičstvom a ktoré, podľa Našej mienky, sú aj pre

dnešok veľmi užitočné. Pravda, terajšie výročie prináleží predovšetkým sv. Cyrilovi; on, hoci bol mladší, rozhybal misionárske dielo, mal v ňom hlavný zástoj a niesol jeho ťarchu spolu s Metodom, ktorý "svojmu mladšiemu bratovi slúžil ako sluha a podroboval sa mu"⁶. Nakoľko ich spjoval ten istý úmysel v práci a boli zajedno v myšlienkach i slovách, je spravodlivé, aby za spoločné zásluhy dostali aj spoločný hold verejnej pocty. Hoci ich životné osudy sú všeobecne známe, iste vám nebude na obtiaž, ak v krátkosti pripomenieme ich šľachetné činy. A keď si tieto patrične pripamätujeme, či už to samo nadmieru nectí ich pôvodcov a nenabáda tých, čo sa zhromaždili k oslave, aby oslavovaných aj nasledovali? Ved' niet dôstojnejšieho prejavu úcty!

I. ŽIVOTNÉ OSUDY SV. CYRILA

Prvé roky

Cyril sa narodil v Solúne, najmladší zo siedmich detí vysokého dôstojníka Leva. Pri krste mu dali meno Konštantín a tak sa volal skoro až do smrti. V siedmom roku, ako vyvolený hlásateľ Kristovho kráľovstva, mal sen o vlastnej budúcnosti; v ňom si dobrovoľne vybral za snúbenicu Božiu Múdrosť⁷. Už od útleho veku sa výrazne prejavujú jeho prekrásne povahové črty: predčasná bystrosť umu, zrelý a vážny úsudok, obozretná odvážnosť, panická čistota v slovách a skutkoch, zápalistá snaha po múdrosti v myslení a konaní.

Štúdiá a začiatky apoštolátu

Keď sa venoval vyšším štúdiám, naučil sa od význačných učiteľov v Carihrade veľké a hlboké pravdy s takým úspechom, že ho čoskoro poctili prímenním "filozof". Zriekol sa počestného manželského zväzku a stal sa patriarchálnym tajomníkom. Nezostal dlho v tom úrade. Hnaný túžbou po mníškom živote, potajomky sa utiahol do kláštora na brehoch Bosporu. Keď ho tam našli, vrátil sa k pôvodnej práci: menovali ho za profesora filozofie na cisárskej škole. Toto miesto opustil, len čo ho poverili hlásaním evanjelia: ako poradca v teologických otázkach sprevádzal posolstvo, ktoré byzantský cisár poslal k Arabom a v plnení tejto ťažkej úlohy získal si slávne meno bystrým umom a veľkou učenosťou. Po návrate do vlasti šiel za bratom Metodom do istého kláštora na hore Olympe v Bitýnii. Nezostal dlho v samote skrytého života, pretože ho poslali na nové misijné podujatie k Chazarom. Hlásateľ evanjelia, obdarený obdivuhodnými darmi milostí, značne sa pričínil, aby tento ľud prijal milú nadvládu Kristovu. Čoskoro uznali ho za súceho na väčšiu a vznešenejšiu úlohu.

Na Veľkej Morave

Veľkomoravské knieža Rastislav požiadal cisára Michala III., aby poslal jeho ľudu vhodného rozsievачa evanjelia, "učiteľa takého, čo by nám v našej reči pravú vieru kresťanskú vysvetlil"⁸. Na takú ťažkú apoštoliskú prácu dvaja bratia boli bezpochyby nezvyčajne pripravení štúdiami, mníšskym životom a najmä misijnými cestami k východným národom. Vedení láskou k Bohu a blížnemu podobrli sa na také veľké dielo. Cyril sa podujal na ťažkú úlohu, upierajúc myseľ na Boha, ktorý chce všetkých ľudí spasit'; preto ho výstižne nazývali "sluhom i učeníkom Svätej Trojice"⁹. Božia Prozreteľnosť, ktorá v priebehu časov lahodne a rozhodne určuje jednotlivé udalosti, chcela preniesť slovanské národy do kráľovstva svojho milovaného Syna¹⁰ a začleniť ich do spoločenstva kresťanskej Európy; zverila teda vznešenej dvojici bratov dielo, bohaté na podivuhodné úspechy; pri jeho uskutočňovaní obaja sa vyznačili odvážnou múdrosťou a láskavou horlivosťou.

Prv než sa vydal na cestu, Konštantín okrem iného zostavil slovanskú abecedu a začal prekladať do slovienskej reči Písmo sväté a bohoslužobné knihy latinského i gréckeho obradu. Keď prišli z Carihradu na veľkú Moravu, všetci ich prijali s poctou. Oni hneď začali "ich deti vzdelávať v písme, vyučovať v cirkevných úkonoch a... rozsievať semeno Božieho slova"¹¹. Nádejepná práca sa s Božou pomocou vzťahovala ku zlatej žatve, ale prekážky, nastrojené škodlivcami, pôsobili rušivo a "v krásnych siatinách sa objavil nešťastný kúkol a planý ovos"¹².

Cesta do Ríma a smrť

Preto Cyril a Metod odišli do Ríma, aby svoje dielo obhájili a zaistili mu ďalší rast. Hadrián II. ich privítal s takou dobrotivosťou, že to, čo od neho prijali, prevyšovalo ich očakávania. Je nepopierateľné, že cieľom ich cesty do Ríma bolo oboznámiť pápeža s vykonanou prácou, postarať sa o bezpečný rozvoj započatého apoštoliského diela a dostať schválenie, že ďalej môžu používať v bohoslužbách sloviensku reč, ktorú boli zaviedli. Žiadali aj o to, aby Metod a niekoľkí mužovia zo sprievodu boli vysvätení za kňazov a aby sa vhodne upravili hranice

cirkevnej oblasti, v ktorej konajú svoju činnosť.

Konštantín, sotva štyridsaťdvaročný, obohatený čnosťami a zrelý pre nebo, postihnutý smrteľnou chorobou zomrel v Ríme a za plaču celého mesta bol slávnostne pochovaný v bazilike sv. Klementa. Pred smrťou sa prejavila jeho veľkodušnosť v najvyššej miere: obliekol si mníšske rúcho a prijal meno Cyril. Metod, ustanovený Hadriánom II. za arcibiskupa Panónie a Veľkej Moravy, vrátil sa domov, súčasne i vo vysokej hodnosti pápežského legáta a neúnavne pokračoval v pokresťančovaní slovanských národov.

Ó, aké krásne, v nebezpečenstvách neochvejné, v prekonávaní ciest rezké boli nohy tých, čo ohlasovali dobro, čo ohlasovali Božie kráľovstvo! Títo svätí vierozvestovia, ktorých toľké prekvitajúce národy s odôvodnenou hrdosťou vyhlasujú za svojich apoštolov, sú a musia sa navždy považovať za sladké a trvalé puto kresťanskej lásky a bratského spoločenstva, ktorým sa oné národy cítia byť spojené. Lebo oni okrem Moravanov, Slovákov a Slovincov urobili účastnými dôstojnosti kresťanského mena i Čechov, Poliakov, Chorvátov, Macedoncov a Bulharov a ich prostredníctvom tiež Ukrajincov, Rusov a Bielorusov.

Zhodnotenie cyrilometodského diela

Uvažujúc a skúmajúc s vami, ctihodní bratia a milovaní synovia, význam a zmysel apoštolátu dvoch Solúnčanov, jasne vidíme, že on bol pre vašich predkov darom Božím. Oni totiž hlásaním evanjelia priviedli spomenuté národy do lona katolíckej Cirkvi; vytvorením novej abecedy a uzákonením spisovného jazyka otvorili im brány vedy a kultúry. Vďaka ich dielu a ich zásluhám vošli ste do styku s literatúrami Východu i Západu; sloviččina bola povýšená na hodnotu liturgickej reči; Cirkev v oných krajinách dosiahla primerané a slobodné zriadenie; aj civilné zákonodarstvo bolo preniknuté predpismi plnými múdrosti. Právom im teda patrí názov otcov vlasti, pretože podľa všeobecného presvedčenia im predovšetkým treba ďakovať za to, že vaše milované národy sa dostali do počtu kultúrnej najvyspelejších národov. Pre nehynúcu pamiatku prijatého dobrodenia a v povedomí závažnej povinnosti všetci tí, ktorých sa to týka, majú dbať a vynasnažovať sa, aby nebeská milosť nevyšla nazmar a aby nezostala bez očakávaného ovocia.

II. ČASOVÝ VÝZNAM SV. CYRILA

Ctihodní bratia, aká úloha čaká vás, a vaším pričinením spoločenstvo a zväzok slávneho Československa, aby sv. Cyril a s ním nerozlučne spojený Metod bol dôstojne oslávený, ako to vyžaduje jedinečná príležitosť doby? Trvalá platnosť príkladu a nauky

Hľadte na nich očami vďaky a obdivu. Všetci spoločne obráťte sa na nich modlitbami a žiadosťami s onou zbožnosťou, ktorá nad všetkým víťazí. Nech sú vám na dobrej ceste vodcami a poradcami, ktorí zasluhujú pevnú dôveru. Silou spoločenstva svätých, vďaka ktorému medzi Cirkvou na zemi a nebeským Jeruzalemom sa prelievajú vzájomné vlny oživujúcej lásky, oni sú milovaní a milujú, a zaiste s väčšou rozhodnosťou a mocou než mali na zemi, túžia priniesť vám svetlo, pomoc a víťazstvo v rôznych nebezpečenstvách, v ktorých sa nachádzate. Týčia sa ako stĺpy nenarušenej a zdravej viery, žiarivé vzory čností, dva olivové stromy, dve svetlá, dva olivové výhonky, čo stoja pred Vládcom zeme¹³ a silno sa prihovárajú za sväté mesto, ktorým je Cirkev¹⁴ a za vaše národy, aby ostali verné kresťanskej kultúre predkov, ktorej oni boli tvorcami, aby vaše národy vedeli spojiť staré s novým, a tak smerovať k vytýčeným cieľom pravého pokroku, po istej ceste, ktorú oni chránia a osvecujú. Súčasne napomínajú, že dôstojnosť slobodných národov nespočíva natoľko vo vojskách a nahromadených bohatstvách, ale skôr vo svornosti občanov, v rodinných čnostiach, v bezúhonnosti mravov, v zachovávaní rovnosti a spravodlivosti, v úprimnej úcte Všemohúceho Boha a v ochrane Toho, ktorému je všetko podriadené, ktorého sláve všetko má slúžiť.

Veď či každá ustanovizeň neudrzuje vlastnú životnú silu v tej miere, v akej dbá na svoj jasný pôvod a v akej zachováva posvätné dedičstvo otcov? Keď ním pohádza, zakrpatie a oslabne: ako keď dubu odtnú alebo skrátia korene, márne očakáva oživenú a trvalú zeleň.

V službe Božieho ľudu

Práve preto nikdy nezabúdajte na výzvu, ktorú vám sv. Cyril zanechal ako duchovný závet, aby ste boli pre svoj ľud neúnavnými služobníkmi spásy. Jeho posledné slová na smrteľnej posteli boli: "Pane Bože môj... vyslyš modlitbu moju a zachovaj verné ti stádo!... Zveľaď Cirkev svojou množstvom, všetkých spoj do jednoty, učiň to

stádo ľudom znamenitým, jednomyseľným v pravej viere a správnom vyznávaní a vnukni do ich sŕdc slovo tvojej náuky. Lebo to bol tvoj dar, akže si nás nehodných, hotových na dobré skutky a tebe milé činy, prijal na hlásanie evanjelia tvojho Krista"15.

Ohlasovať slovo Božie

Poslušní tak dôraznej výzve a nasledujúc také žiarivé príklady, ohlasujte slovo Božie "príhodne i nepríhodne... so všetkou zhovievavosťou a učenosťou"16, verejne i súkromne, v dôverných rozhovoroch od srdca k srdcu, a vysvetľujte bohatstvá Kristovej milosti. Ohlasujte evanjelium zmŕtvychvstania, zvesť radosti a pokoja, silou slova i príkladu, proste o milosť duchovných darov v presvedčení, že naša viera je to víťazstvo, ktorým sme zvíťazili, víťazíme i zvíťazíme nad svetom.17 Pri tejto dušpastierskej práci, nad ktorú nie je nič cennejšieho, využívajte horlivo a bez prestania každú vhodnú príležitosť, čo vám poskytuje čas alebo miesto, neváhajúc postaviť do služby evanjelia aj spoločenské komunikatívne prostriedky, ktoré máte poruke, počínajúc si pritom s odvahou a rozhodnosťou. Buďte odvážni: pomáhajúca milosť, priaznivá smelým, podporuje smelých! Buďte istí, že nemožno udusiť hlbokú túžbu počúvať spasiteľné slovo Božie a vedome alebo nevedome hľadať dávnu hodnotu - aby sme použili slov Cyrilových18 - v národoch, ktoré dosiahli kultúru vďaka hlásaniu evanjelia.

Výchova mládeže

Preto hlásajte evanjelium mladým pokoleniam podľa vzoru vašich apoštolov. Ved' po čom inom túži tento kvitnúci vek, neraz odvážny vo svojich intímnych myšlienkach, ako uniknúť pred priepasťou hrozivej prázdnoty a primknúť sa ku Kristovi, slnku spravodlivosti, túžbe vekov, v ktorom je plnosť pravdy, krás a dobra?

Seminaristi a kňazi

Toto sa týka predovšetkým mladých kandidátov na kňazstvo a aj samých kňazov. Úprimne si želáme, aby vo všetkých spolu i v každom osobitne prebýval horlivý Kristov Duch a modlíme sa, aby boli, ako apoštol vašich národov Cyril, ženíchmi večnej Múdrosti a ochotní žiť a zomrieť pre Najsvätejšiu Trojicu19. Je pre Nás dôvodom nemalej radosti, keď sa dozvedáme, že v tých krajinách pomaly stúpa počet kňazských povolaní. Ďakujeme za to spolu s vami Pánovi, ktorý posielal do svojej žatvy robotníkov v počte čím primeranejšom potrebám, ale čnosťami - to je Naše želanie - hodnotných a čím ďalej tým hodnotnejších. Preto všetko podniknite, aby ste dali seminaristom vychovávateľov hodných tak významnej úlohy, vyznačujúcich sa svätosťou, takých, ktorí sa so zlom nepriatelja.

Rehoľný život

Takisto si prajeme, aby tam znova zakvitol rehoľný život, riadený sľubmi evanjeliovej dokonalosti, život aktívny a kontemplatívny, ktorý sv. Cyril obdivuhodne miloval a do života uvádzal. Konečne aj otcovia II. Vatikánskeho všeobecného snemu, aj My sami často sme sa pochvalne vyslovili o rehoľnom živote s úmyslom, aby sa všade viac a viac rozširoval20.

Laici

Napokon sa obraciame Našimi slovami na laikov. Dobre vieme, s akou horlivou obetavosťou a čistou vierou vo dne a v noci pracujú pre evanjelium. Vedia, že kresťanský život je zápas, závodenie a boj. Jednak sa snažia oživiť v sebe silu, ktorú dostali vo sviatosti birmovania, zapojení do spoločného života Cirkvi, a jednak sa pripravujú, aby podľa príkazu chvíle vyznávali a oslavovali meno Pánovo a podstupovali duchovné boje, nehanbiac sa za evanjelium. Nech vytrvajú neohrozene v tak chvályhodných predsavzatiach. Vysoko si vážte - ako aj teraz konáte - ich spoluprácu, ktorá je v posledných časoch azda ešte potrebnejšia. Keďže dosiahli duchovnú zrelosť a majú účasť na duchovnom kňazstve, buďte čoraz ochotnejší dôverovať im a zveriť ich apoštolskej činnosti stále slobodnejšie úlohy. Starajte sa nadovšetko o to, aby mali nenarušenú a pevnú vieru, vzorné mravy a odbornú prípravu každý na svojom vlastnom poli. Nikdy nebude prílišná námaha zameraná na to, aby tieto svetlá v každej čnosti vydávali mimoriadne svetlo i teplo; zdá sa, že ich blahodarný prínos u vás vyžaduje nielen život sociálny a láska k vlasti, ale aj svornosť vo federatívnom štáte, ktorému spolu s vami želáme šťastlivý začiatok a úspešný rozmach. Lebo oni skutočne chcú a majú byť dobrým príkladom pre všetkých, bezúhonnej cti, statoční, spoľahliví, pracovití, poslušní spravodlivým zákonom, podporovatelia všetkého, čo je krásne, šíritelia pokoja, milovníci spoločného dobra: slovom, "čím je duša v tele, tým sú vo svete kresťania"21. Nech sú takí všetci tí, ktorí chcú a majú byť ct'ou, silou a ozdobou vašich národov.

Posvätná liturgia

Všeobecne je známe, koľko starostí a námahy vynaložil sv. Cyril, aby sa vo svätej liturgii latinského i byzantského obradu užívala slovienska reč a ako sa pričínil o jej prípravu a obranu²². Hadrián II., akoby chcel korunovať jeho dlho trvajúce práce, schválil slovanskú liturgiu. Svojím civilizačným úsilím, ako aj samými svätými obradmi sledoval sv. Cyril jediný cieľ: slúžiť Bohu, kráľovstvu Božiemu a svätej veci evanjelia. Čo on vykonal pred mnohými storočiami, II. Vatikánsky všeobecný snem to slávnostne potvrdil²³. Z tohto koncilného aktu plynie nový dôvod, aby ste sa s rozvahou a opatrnosťou venovali ďalšej práci na liturgickej obnove, ktorá sa vo vašich zemiach už tak úspešne uvádza do života. Za tým cieľom sa vám odporúča, aby pri každom kroku sa zachovávalo estetické kritérium, ktoré má základ v pravej kráse, pretože pre čo najmenej nehodné uctenie nekonečnej Krásky je vždy kráľovskou a milou cestou tá krása, ktorú ste zdedili po predkoch. Užívajte teda naďalej podľa predpisov II. Vatikánskeho snemu pri svätých obradoch materinskú reč a popri nej nech sa pravidelne zachováva latinčina a cirkevný spev²⁴. Otvorte preto priestory vašich svätýň vybraným, uznaným, ak treba upraveným, náboženským piesňam, ktoré v takých bohatých prúdoch vytryskujú vo vašich krajinách a vyjadrujú spevavú povahu vášho ľudu. Máme pevnú nádej, že kladný výsledok splní naše očakávanie. Vaše národy majú vrozený dar, že rady sa modlia spievajúc a rady spievajú pri modlitbe. Nech spievajú jazykom, nech spievajú srdcom, nech spievajú životom novú pieseň svätej túžby, ktorá vedie duše k dosiahnutiu nekonečného Oceánu pravdy, dobra, krásy a všetkého, čo je najlepšie.

Kultúra a pokrok

Je uznávanou pravdou, ktorú nepopiera žiaden učenec, že civilizačný proces slovanských národov má svoj začiatok u dvoch solúnskych bratov. Tento proces začal vo chvíli, keď Cyril prv, akoby zostavil písmená slovanskej abecedy a začal prekladať predhovor Evanjelia sv. Jána, obrátil sa k trónu Božej Múdrosti modlitbou, hodnou večnej pamäti²⁵. Tu sú začiatky, tu ranné zore, radostné prvé kroky, tu prameň požehnaného vzrastu vášho kultúrneho života. Lebo mravy, právo, zákony, vedy, umenia, literatúra tu ná dostali inšpirujúceho ducha, ktorým sa zošľachtľovali, šírili a rástli. Zachovajte nenarušené toto šťastlivé a blahodarné spojenie po otcoch zdedenej viery s vedami, umeniami a všetkými činiteľmi pokroku v tom pevnom presvedčení, že ako v priebehu storočí z tohto dávneho zväzku a puta priateľských vzťahov vzišla vašim národom vznešená krása, prevyšujúca všetky ostatné, takisto aj v budúcnosti ostane prameňom verejných i súkromných výhod prvoradáho významu.

Jednota vo vernosti

Nemôžeme však mlčať ani o inej výnimočne vzácnej vlastnosti apoštolov vašich národov, tak milej nášmu predchodcovi Jánovi XXIII.: totiž o ich túžbe po jednote²⁶. Zomierajúci Cyril šeptal túto modlitbu: "Zhromaždi, Pane, všetkých v tvojej viere a v správnom vierovyznaní"²⁷. Posledné Cyrilove slová sú v plnom súlade s túžbou nášho Spasiteľa, ktorý pred utrpením a prv než zanechal svet, aby šiel k Otcovi, vrelo doporučoval dobro jednoty, nad ktoré niet väčšieho: "Aby všetci jedno boli... aby svet uveril, že ty si ma poslal"²⁸. To, čo bolo predmetom Cyrilovej modlitby pri odchode z pozemského vyhnanstva, zachovajte ako vám zverený dedičný odkaz, o ktorého spĺňanie sa máte snažne a neustále usilovať. Hľadajte teda jednotu, dávajte prednosť jednote, milujte jednotu: deň čo deň snažte sa ju nejakým spôsobom budovať, zakorenenú v neporušiteľnom pokoji čistého svedomia s Bohom, v pokoji, ktorý prevyšuje každé pomyslenie a každú radosť²⁹. Naša myseľ zalieta ďalej: príklad jednoty, ktorý vy poskytnete, vyvýši sa ako zástava, za ktorej žiarivým povievaním iné slovanské národy pôjdu, ba pobežia po cestách pokoja v zbrataní sa v evanjeliu pokoja³⁰. Myslíme na tú jednotu, ktorej túžba a dosiahnutie boli prvotným cieľom už od dávna slávených kongresov na Velehrade³¹. Prvým putom takej viditeľnej jednoty s Cirkvou pre Cyrila a jeho nasledovníkov bolo bezpochyby pevné priľnutie k Apoštolskej stolici a k jej Veľkňazovi, a to i v dobe, kedy, bohužiaľ, medzi Východnou a Západnou Cirkvou vznikli dočasné napätia. Toto zachovávanie vernosti voči Rímskemu Biskupovi a Apoštolskej stolici, ktoré príslušníci vašich národov prijali ako dedičstvo vzácnejšie nad zlato a perly, vy, milovaní, sami ste vyznávali slovami a odvážnymi skutkami, príkladmi, ktoré je treba odovzdať potomkom; túto vernosť i v prítomnej dobe vyznávajú zástupy veriacich, ktorí z vašich krajín prichádzajú na púť do Ríma, a ktorých My s radosťou prijímame na audiencii, s obdivom pre ich úprimnú zbožnosť a teplotu ich viery.

Láska Sv. Otca

Buďte istí, a chceme vám to otvorene prehlásiť, že My s celou otcovskou láskavosťou opätujeme lásku synov, zdieľajúc bez prestania vaše radosti a vaše strasti. Buďte presvedčení, že Apoštolská stolica, v medziach možností, chce a pokúša sa, aby najúčinnjším spôsobom vám pomohla vo vašich potrebách. Tu spomíname, že tak, ako Nás potešili prišlé správy o stave gréckokatolíckej Cirkvi - a veľmi dúfame, že ten stav sa bude stále zdokonaľovať - podobne dôverujeme, že zanedlho sa uskutoční aj právne usporiadanie Cirkvi na Slovensku³².

ZÁVEROM

Dobre vieme, že tí, ktorí chcú žiť zbožne v Kristu Ježišovi, nevyhnú sa úzkostiam a nástrahám. Nikdy však nestrácajte odvahu³³. Konať mužne, trpieť ako silní, zachovať si bezpečný pokoj, očakávať pod záštitou čistého svedomia, že rozvírené búrky sa premenia v ľahký vánok: všetko toto nie je azda zdedeným odznakom čnosti, ktorá je vám vlastná? Táto čnosť sa stane znovu prameňom zásluhy a prebohatej odmeny, pod záštitou a ochranou Panny Márie, Matky, Kráľovnej, prepodivnej, vždy nápomocnej Ochrankyne. Vaše národy, sledujúc tradície otcov, v jej uctievaní nikdy nebudú chcieť zaostávať za nikým; a vy zakúsite milostivý pohľad jej tváre, ktorej úsmev rozjasňuje búrky.

Vyslovujúc, ctihodní bratia, tieto priania, vyprosujeme vám plnosť nebeskej milosti, nevýslovný pokoj, neklamnú posilu bezpečnej nádeje, ktorá sa opiera o trvalú ochranu Všemohúceho; a na záruku týchto želaní s láskou udeľujeme vám, duchovenstvu a veriacim vám zvereným Apoštolské požehnanie, ktoré rozširujeme na všetkých tých, ktorí vo svete si slávnostne uctia prechod sv. Cyrila z pozemského života do neba.

Dané v Ríme u sv. Petra dňa 2. februára, na sviatok Očisťovania Blahoslavenej Panny Márie, roku 1969, šiesteho nášho pontifikátu.

Pápež Pavol VI.

POZNÁMKY

1 Porov. Insegnamenti di Paolo VI, I. zv., str. 73 n.

2 Porov. tamže, str. 130-133.

3 Porov. AAS 55 (1963) 1035-1039.

4 Porov. AAS 55 (1963) 434-439.

5 Porov. tamže, str. 458-460.

6 Život Metoda IV, 3.; vid'. Pramene k dejinám Veľkej Moravy, II. vyd. Pripravil Peter Ratkoš. Bratislava 1958. Str. 237. (citujeme: Pramene).

7 Porov. Život Konštantína III, 1-3; Pramene, str. 206.

8 tamže, XIV, 3; Pramene, str. 224.

9 tamže, VI, 6; Pramene, str. 210.

10 Porov. Kol 1,13.

11 Legenda rímska 7; Pramene, str. 125.

12 Virgilius, Georg., I, 153-154.

13 Porov. Zach 4, 11-14; Žjv 11,4.

14 Porov. 2 Mak 15,14.

15 Život Konštantína XVIII, 8-10; Pramene, str. 231.

16 2Tim 4,2.

17 Porov. 1Jn 5,4.

18 Porov. Život Konštantína IX, 12; Pramene, str. 215.

19 Porov. tamže, VI, 8; Pramene, str. 210.

20 Porov. Konštitúciu Lumen Gentium, č. 43-47.

21 List Diognetovi VI.; vyd. Funk I., str. 400.

22 Porov. Život Konštantína XVI; Pramene, str. 227-229.

23 Porov. Konštitúciu Sacrosanctum Concilium, č. 36.

24 Porov. tamže.

25 Porov. Život Konštantína XIV, 13-14; Pramene, str. 225.

26 Porov. Apošt. list. Magnifici eventus, v AAS 55 (1963), str. 437.

27 Život Konštantína XVIII, 9; Pramene, str. 231.

28 Jn 17,21.

29 Porov. Flp 4,7.

30 Porov. Lk 1,79.

31 Porov. Apošt. list Magnifici eventus, v AAS 55 (1963), str. 437.

32 Porov. Apošt. konštitúciu Ad Ecclesiastici Regiminis Incrementum, v AAS 29 (1937) 366-369.

33 Porov. 2Tim 3,12.